

Więści Złotowe

dziennik jubileuszowego zlotu harcerstwa polskiego

Spała, 11 lipca 1935 r. 756953

№ 1

HARCERZE I HARCERKI!

Dr. Michał Grażyński,
Przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego.

Rozpoczynamy Jubileuszowy Zlot Harcerstwa Polskiego. Umieścimy przelamać wszystkie trudności i przygotować warunki obozowe dla zgóry 20.000 młodzieży, dla takiego obozu zatem, jakiego Polska jeszcze nie widziała. Tworzy to jednak dopiero pierwszą część naszego zadania. Sprawdzianem istotnej wartości naszej organizacji będzie dopiero sam Zlot w swym przebiegu, w należeniu pracy, w porządku zewnętrznym, w karności i dyscyplinie naszych wystąpień, poziomie naszych gawęd i przewidzianych harców, oraz wycieczek, w harcerskim nastroju wzajemnych uczuć. Dlatego czujność harcerska i poczucie obowiązku wszystkich uczestników musi stanąć na odpowiedniej wyżyźnie.

Przyjeżdżają do nas polscy harcerze z zagranicy po to, by nasycić się atmosferą Polski, za którą tęsknią na obczyźnie, lub pod obcą władzą, by zamieszkać pod wspólnymi namiotami najbliższej rodziny harcerskiej, by przypatrzeć się naszej robotce i wynieść stąd potrzebne wiadomości. Pamiętajcie o tem i bądźcie dla nich prawdziwymi braćmi czy siostrami.

Na Zlocie powitamy nadto skautów zagranicznych, którzy zjadą do nas jako mili goście i współpracownicy na tym samym odcinku ogólnej idei skautowej. Będziemy witać ich i gościć serdecznie, bez wymuszonej uprzejmości tak, jak się wita i przyjmuje przyjaciół z pod tego samego znaku ideowego. — Niech na Zlocie naszym panuje uśmiech, pogoda i powaga myśli, oraz działania, tak — byśmy z niego wrócili do swych drużyn zadowoleni, lepiej przygotowani, oraz ze wzmożoną wolą rzetelnej pracy harcerskiej na najbliższe 25-lecie.

Czujcie!

Przewodniczący Z. H. P.

M. H. Grażyński
Przewodniczący ZHP.

6474
111/2

2826/a 136/7

...Bolało mnie już oddawna, że w społeczeństwie polskim nie było szerokiego rozmachu, gniotta mnie małość życia i aspiracji...

JÓZEF PIŁSUDSKI

O tem, jak przygotowywaliśmy się do Złotu w Spale

U progu święta naszego 25-lecia zatrzymajmy na chwilę myśl naszą na osobie twórcy ruchu skautowego w Polsce.

REDAKCJA.

Jesteśmy w Spale. Rozpoczynamy pracę złotową. Nasz pobyt tutaj poprzedziły długie przygotowania. Przygotowywały się do uczestnictwa w Złocie Komenda Chorągwi i poszczególne drużyny, przygotowowały się harcerki i harcerze, niecierpliwie licząc dni, dzielące ich od chwili wyjazdu na Złot. Wszyscyśmy się napracowali przed Złotem poprzednie, ale najwięcej, to napewno napracowali się Komenda Złotu: a więc Komenda Naczelna, oraz Komenda Złotu Harcerek i Komenda Złotu Harcerzy. Nietylko jednak sami harcerze wzięli udział w tej wielkiej pracy. Pospieszili nam z chętną pomocą liczni przyjaciele, których tak wielu dziś mamy wśród najwyższych przedstawicieli Państwa, wśród przedstawicieli władz i wśród społeczeństwa. Dobrze będzie wiedzieć, co im zawdzięczamy?

Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Dostojny Protektor Harcerstwa i Złotu, ofiarował pod nasze obozy należące do niego tereny łowieckie w Spale. Nie licząc wcale, jak wielkie wyrządzą nam szkody, posząc zwierzę i w dużej jednak mierze niszcząc las, piękny las szumiący nad brzegami Pilicy w jego ulubionej rezydencji.

Dla ułatwienia nam należytego przygotowania Złotu, zawiązał się Komitet Organizacyjny, na którego czele stanął Pan Minister Kościalski. Komitet ten podzielił się na szereg sekcji. I tak sekcja ogólna pod kierownictwem P. Pułk. Kilińskiego przygotowała sprawy bezpieczeństwa złotu. Wewnątrz terenu złotowego będzie pełnił służbę bezpieczeństwa policja harcerska, wśród której znajduje się kilkunastu policjantów-harcerzy. Policja pożyczyla swoim własnym kolegom-harcom 150 placzki dla jednolitego ich umundurowania. Urząd pocztowy na Złocie obsłużony będzie przez 10-ciu urzędników. Będzie on posiadał (uwaga filatelistów!) specjalny stempel złotowy.

Sekcji urzędów złotowych przewodniczył P. Minister Festrzyński. Dzięki niej wykonano drogę bita na odcinku Ścala — Teofilów, oraz szereg dróg leśnych. W dzielnicy handlowej Złotu wybudowano kioski i pawilony, na terenach poszczególnych obozów postawiono blisko 25 magazynów. Na brzegach Pilicy zainstalowano długie szeregki kładek i pomostów do mycia. Przez rzekę przerzucono 2 nowe mosty i kilka kładek. Wielką halę, istniejącą na terenie Złotu, zaadaptowano do potrzeb wystawy i teatru obozowego. Założono 12 i pół kilometra instalacji elektrycznej, umożliwiającej należyte oświetlenie ważniejszych punktów Złotu. Celem dostar-

czenia dobrej wody, rozbudowano wodociąg rezydencji i założono nowy wodociąg, na który składają się rury długości siedmiu kilometrów, oraz zmontowano 115 studzienek absybniskich. Założono też linie telefoniczne.

Sekcja materiałów pod przewodnictwem P. Gen. Sławoj-Skladkowskiego i przy wybitnej współpracy P. Pułk. Masnego, wypożyczyła na użytek Złotu 240 namiotów dużych i 2 tysiące płacht namiotowych, 20 tysięcy sienników, materiałów złotowej służby łączności i inne. Zakupiono słomę i drzewo, zawarto umowy z dostawcami żywności, wypożyczono środki przewozowe, jak auta ciężarowe, osobowe i motocykle.

Sekcja kolejowa, której przewodniczył P. Minister Bobkowski, wybudowała na terenie stacji kolejowej w Spale tor dodatkowy, uruchomiła szereg pociągów nadzwyczajnych dla przywiezienia i odwiezienia uczestników Złotu, oraz gości, połączyła Spalę z Warszawą szeregami dodatkowych pociągów w czasie trwania całego złotu, wyjednana dla harcerzy specjalną taryfą na przejazdy do Spawy — niezwykle niższą w stosunku do taryfy normalnej.

Sekcja finansowa pod kierownictwem naszego Przewodniczącego, Wojewody Grażyńskiego, dokonała dzieła nadzwyczajnego — sfinansowała Złot.

Sekcja zagraniczna, którą kierował Dyr. Drymmer, podjęła trud umożliwienia i zorganizowania przyjazdu na Złot gości z zagranicy.

Jak wiadomo, dzielić będzie z nami życie obozowe w Spale blisko dwa tysiące gości zagranicznych, oraz przeszło dwa tysiące harcerstwa polskiego z poza granic kraju.

Oprócz tego odwiedzą nasz Złot uczestnicy zjazdu młodzieży polskiej z zagranicy.

Sekcja Prasy i Propagandy z P. Min. Libickim na czele, przeprowadzała systematyczną propagandę Złotu i przygotowała na Złot szereg wydawnictw.

Wielkie prace przygotowawcze na terenie Złotu zostały przeprowadzone przez Harcerską Ochotniczą Drużynę obozową, o której jest mowa na innym miejscu tego numeru.

A Komendy? Komendy miały do spełnienia ogromne zadanie przeprowadzenia szczegółowych programów obu Złotów, przemyślenia, przewidzenia i przygotowania całej organizacji tej olbrzymiej imprezy, stworzenia tysiąca większych i mniejszych kółeczek, których należyte funkcjonowanie jest zasadniczym czynnikiem powodzenia Złotu.

Ogrom pracy kosztował nas Złot. Pomyśl — czy stało się to dla Twojej przyjemności, czy potę, aby ułatwić Ci dobre spełnienie służby? Każdy z nas na Złocie jest na posterunku. Wyrwamy na nim do ostatka!

T. B.

U M A T K I

Andrzeja Małkowskiego postać nad naszymi wspomnieniami o czasach Harcerstwa góruje, jak żadna inna. I komuż na myśl o nim nie zabije żywiej serce? Któż pominie okazyje, by więcej jeszcze się o nim dowiedzieć, choć tyle już nam ciekawego opowiedziała piękna książka „Andrzej Małkowski” A. Kamińskiego?

Tą ciekawością wiedzin, szukając dla czytelników „Więści Złotowych” wieści o Twórcy polskiego Skautingu, udałem się tam, gdzie mogłem znaleźć najpewniejsze, najbardziej serdeczne źródło wspomnień o pierwszym Harcerzu. W towarzystwie druha phm. M. poszedłem do Matki s. p. Druha Andrzeja.

Na ulicy Złotej w Warszawie małe mieszkanie. Długo się dzwoni, nim stara służąca uchyli drzwi. Wchodzimy. Za chwilę chylimy głowy przed starszą Panią o żywych oczach i miłym, zachęcającym do rozmowy głosie. Przedstawiamy się, jako harcerze.

— Aa! — miły uśmiech i pierwsze lody przełamane.

Wyjaśniam cel odwiedzin. W chwilach dwudziestopięcioletnia Harcerstwa — dzieła Druha Andrzeja — pragnęliśmy zdobyć dla harcerek i harcerzy, czytelników naszego piśma, garść wspomnień. Niechby pogłębiły uczuciem serdecznym nasze dzisiejsze przeżycia.

Nie trzeba namawiać. Zasuwiają się oczy mgłą wspomnień. Słuchamy.

— Gdy się Adzio urodził, mieliśmy tylko jedną córkę. To był pierwszy syn. Mieszkał w tedy w ładnym dworze (spoglądamy na staroświecką fotografię) w Trębkach, to niedaleko Kutna. Majątek był dawniej bardzo duży, ale Moskale wielką część skonfiskowali. Bo pan adzieta (Ludwik Małkowski, dziad Andrzeja) zamieszany był mocno w powstanie; tak jak i drugi dziad, po kądzieli... Nastroje były w domu patriotyczne; Andrzej i potem jego dwaj młodszy bracia dowiedzieli się o Polsce wszystkiego, co wiedzieć wypadało. Nie zapomniał...

— Te nastroje zwracały uwagę sąsiadów. Ba, nietylko sąsiadów... Przed gankiem na kłombie był biały orzeł; kłul oczy, kłul sąsiad, ksiądz proboszcz, przeczornie ostrzegał. Ale orzeł zakwitał co roku. W czworakach działała szkółka dla dzieci. Płacił mąż kary. Szkółka działała.

W takiej atmosferze wyrastał Andrzej. Był żywy. Ciekawski. Badał, szperał. Kiedyś ofiarą przedziwnych wypraw 4-ro letniego Adzia stały się doniczki pięknych kwiatów w bawialni. Innym razem spłonął piękny szal orenburski; nie wytrzymał próby ognia.

— Czy długo państwo pozostawali w Trębkach? — wtrącam.

— Przygotowałam Andrzeja do drugiej klasy i odwiozłam go do gimnazjum do Warszawy. Po dwóch zaś latach przeniesiliśmy się do Krakowa. Mąż sprzedał majątek, osiedliliśmy się na stałe w mieście, Andrzej chodził do szkoły realnej. Był żywy, ale poważny. Umiał myśleć. Uczylam go samodzielności. Szanowałam człowieka w dziecku — powtarza w zamysleniu Pani Małkowska — może dlatego potem miał tyle inicjatywy. Któregoś dnia wszedł do jego pokoiku. Miedzy książkami natrafiłam na kartkę: „Od dziś moje życie należy do Ojczyzny”. Niech pan to napisze dla harcerzy. Miał wtedy 13, albo 14 lat. Innym razem, na moje powitanie powstał z krzesła w pokoiku Andrzeja jakiś pan o poważnej pięknej twarzy. Był to profesor Wincenty Lutosławski. Specjalnie przychodził do Adzia, jednego ze swoich Elsów. My zaś wszyscy należeliśmy do Eleuterji. Andrzej nie przejmował

Andrzej Małkowski.

wał się nazbyt nauką, ale cenzur złych nie miał. Gorzej było z zachowaniem. Jednak nie były to chłopackie burdy. Coś tam knuł z kolegami, coś szycował, co się profesorom nie podobało. Z jednej szkoły go nawet usunęli. Za dużo życia w nim było, jak na austriacką szkołę. Zato w domu dużo czytał. Uczył się angielskiego. A gdy po śmierci męża musieliśmy się ograniczyć, Andrzej się zaważył i bez nauczyciela dał sobie radę z angielskim. Wiecie przecież, jak potem tę książkę angielską tłomaczył. Łączył z chęcią do nauki i wytrwałość z żywocią.

Mieszkał w tedy w Wolskiej, naprzeciw Sokoła, niedaleko parku Jordana. Wciąż tam chłopcy biegali. Musiał być Andrzej lubiany przez kolegów, bo był zawsze pogodny i wesoty. Jednego razu śmiechy w pokoiku chłopców. Otworzyłam drzwi, ach! — coś widzę! — tu uśmiech zabłysnął na wargach pani Małkowskiej i zaraz prosba — ale tego to niech pan już nie opisuje...

Więc nie opisuję śmiesznego figla wesolego Adzia. Ale, droga pani, nie potrzeba nie tań, to był dobry kawał. Właśnie dlatego nam druh Andrzej taki drogi, iż wiemy, że młodym chłopakom więcej dokazywał, niż dzisiejsi chłopcy spod jego znaku! Ale niechże dyskrecji stanie się zadość...

— Mijały lata. Andrzej skończył szkołę. Chciał koniecznie do politechniki. Nie sprzeciwiałam się. Pojechał do Lwowa, rozstaliśmy się. Dalej już wiecie z książki pana Kamińskiego. Wziął na swe barki ciężar skautingu. Rzadko się komunikowaliśmy. Czasem pisywał do mnie. Miał dużo pracy, dużo kłopotów.

Zaciekawia nas moment wybuchu wojny.

— Wszystkie trzej wstąpili do legjonów. I Andrzej, i Kazik i Mariusz.

(dokończenie na str. 5-ej)

OCHRONIAJ PRZYRODĘ

Regulamin Ochrony przyrody, opracowany przez Komendę Chorągwi Harcerzek we Lwowie.

1) Przy okopywaniu namiotów i ogniska, wycinajmy ostrożnie darń, i układajmy ją niezniszczoną dookoła rowków, aby przy zwijaniu obozu przeniesiona na swoje miejsce mogła się znovu zakorzenić.

2) Starajmy się utrzymać porządek w obozowisku, nie wymiatajmy podłoga wraz

z ściółką leśną, na której rozwija się szala roślinna.

3) Nie zrywajmy kwiatów i roślin trwałych dla ozdoby terenu, nie niszczy my młodszych.

4) Ochroniamy pędy przy zbieraniu jagód, wycinajmy ostrożnie grzyby, nie niszcząc grzybni.

5) Oszczędzajmy korę drzew.

6) Pamiętajmy, że ulistnione gałęzie są nie tylko ozdobą drzewa, ale pozwalają nam należycie rozwijać się.

7) Doceniajmy znaczenie korzeni dla życia drzew, dlatego gdy się nam natrafimy, wybierajmy ziemię, zamiast je wyrąbywać lub usuwać.

8) Miłujmy ciszę przyrody, nie płozmy płactwa i młodej zwierzyny.

9) Ołaczajmy opieką gniazda ptasie, budujmy karmniki.

10) Chrońmy zabytki przyrody martwej, jaskinie, grotty, nie niszczy my piękna krajobrazu.

NA ZŁOCIE

Hm, Antoni Olbromski, Naczelny Komendant Złotu Jubileuszowego Harcerstwa Polskiego.

Oczekiwany z upragnieniem i niecierpliwością nadszedł już złot. Zjechaliliśmy się z całej Polski i z poza jej granic, młodzi, starsi i starzy, drubny i drubnowie, ażeby wspólnie przeżyć wielkie nasze święto. Jubileusz Harcerstwa, 25 lat służby dla Polski, nieraz ciężkiej i zdawałoby się ponad siły, nieraz w przeszłości krwią i życiem placonej, — zawsze jednak obojętnej i radosnej, zawsze dobrowolnej.

25 lat to nawet w życiu organizacji, duży smat czasu. Przeżyliśmy różne okresy: lata niewoli, czasy wojny światowej i walk o naszą Niepodległość, wreszcie okres budowania pierwszych zrębów naszej państwowości. Byliśmy wszędzie, dorobek mamy duży. Zróbmy więc przegląd tego dorobku, uprzytomnijmy sobie, co nasza organizacja dała z siebie Polsce, jakimi szła drogami. To pierwszy cel Złotu.

Spójrzmy równocześnie w przyszłość, zdajmy sobie spra-

wę, czego Polska spodziewa się po nas młodych, idących w życie. Pracy przed nami dużo, bardzo dużo, młodość i zapał wszystko pokonać może. Zbierzmy więc siły i przygotujmy się do skoku naprzód, jakim muszą być dalsze lata naszej służby dla Polski, Polski potężnej i szczęśliwej, jaką budował nasz Patron ideowy, Marszałek Józef Piłsudski. To drugi i ostateczny cel Złotu.

Wielkie obozowisko-miasto, jakie wspólnie siłami zrobiliśmy ze Spaly, jest świadectwem naszej sprawności organizacyjnej. Ale to nie wszystko. Przed nami dwa tygodnie codziennego życia obozowego, wypełnionego zwykłymi zajęciami obozowymi. Każdy z nas jest koleżkiem w tej maszynie. Jeśli jedno choćby najdrobniejsze szwankuje cała maszyna odczuwa to. I dlatego każda i każdy z nas musi jak najdokładniej, jaknajsumienniej spełniać swoje prace, pamiętając, że od sprawności każdego z nas zależy sprawność i powodzenie całego Złotu.

Druga podstawowa rzecz to udział w zajęciach programowych. Są one tak pomyślane, aby wszystkich niemi objąć i dać maximum umiejętności harcerskich. Mamy nadzieję, że zajęcia te będą pokazem naszych najlepszych zdobyczy programowych i metodycznych, że wpłyną decydująco na podniesienie wielu dziedzin naszej pracy. Stańcie więc do nich wszyscy, przyłóżcie się z całego serca, a po złocie rozwieście je po całej Polsce, zawieście je do tych, którym nie było dane brać udziału w Złocie. Stańcie się pionierami nowych form i nowych treści naszej pracy. Na zakończenie jedna uwaga, pozornie drobna — bądźmy uśmiechnięci. Uśmiech jako wyraz pogody i radości stworzy ten nastrój harcerski, bez którego obóz byłby przytłaczającym, przymusowym obowiązkiem. Uśmiech ułatwi nam stworzenie radosnej atmosfery, co więcej ułatwi nam wprowadzenie na złocie prawdziwej uczynności, będącej sprawdzianem wyznawanego przez nas braterstwa.

A więc radośnie i obojętnie, z szeroko otwartymi oczami, z przyjacielską radą i pomocną dłońią idźmy przez złot.

Antoni Olbromski

LAS W SPALE

Szumi stary las w Spale, dziwiąc się naszemu najazdowi. Cicho tu było dotąd i spokojnie, rozbrzmiewał jedynie siew płatków i tupotały raciczki saren. Czasem zapłotały galezie, rozstępując się przed potężnymi rogami jelenia, lub pod lekką stopą lisa zaszleściły na ziemi zeszloroczne liście.

Świętą ciszę lasu przerwał jednak stuk młotów i siekier, zgrzyt pił, turkot aut ciężarowych i głosy wielu ludzi. Kilko-

nować każde drzewko, każdą roślinkę, będą staraly się uchronić przed zniszczeniem. Nie zadeptają całego podszycia lasu, jak największymi chadającą ściętkami. Nie będą zbędnym krzykiem wystraszać tych mieszkańców lasu, którzy pomimo wszystko tu pozostali.

Przykazaniem naszych harców w Spale jest miłość przyrody, a to, co się miluje — ochrania się. Postaramy się więc jak najmniej wyrządzić krzywdy lasom spalskim, które nas tak gościnnie przyjęły. Będziemy nad nią czuwać.

T.

KRONIKA

SKAUCI CZESCY PRZYJEZDZAJĄ.

W dniu wczorajszym przybyło na teren obozu 7 kwaterystrzów wyprawy skautów czeskich. Rozpoczęli oni rozplanowanie obozu na terenie obu Złotów.

Prasa podawała przez parę dni, że wyjazd harcerzy polskich z Czechosłowacji nie nastąpi, na skutek odmówienia paszportów przez władze Czechosłowacji.

W dniu wczorajszym, dzięki staraniom Związku Harcerstwa Polskiego i Szwu Junaku Skautu pokonano wszelkie trudności i możemy z radością donieść, że

fak wyprawa skautów czeskich w liczbie blisko 600 osób, jak i harcerze polscy z Czechosłowacji w liczbie blisko 900 — przybędą na Złot w Spale. Musimy podkreślić, że jedynie duch skautowy obu organizacji pozwolił załatwić tę sprawę pomyślnie.

SKAUCI ESTOŃCY WJECHALI DO POLSKI.

Dnia 10-go lipca wjechali w granice Polski skauci Estońscy, którzy udają się na Złot do Spaly. Jest ich 20-tu, w tem 8-miu harcerzy polskich.

Las w Spale

tygodniowe przygotowania do Złota na terenach obozowych zmięniały normalny tryb życia lasu. Zwierzyna wywedrowała w dalsze strony. Las został i oto z niepokojem wsluchuje się w odgłosy, jakie niesie z sobą tłum ludzki, który wdarł się w jego królestwo.

Ale tłum tłumowi nierówny. Szare i wielone mundurki nie przyniosą z sobą zniszczenia w lasy spalskie. Będą sza-

Na odznace złotowej widnieje żubr, symbol siły i zdrowia

U matki (dok. ze str. 3)

Zamyśla się pani Małkowska. Zasmuca się i twarz, Szanujemy tę wędrownkę w przeszłość. Nastaje chwila ciszy.

— Wszyscy trzej poszli i żaden nie wrócił.

Niesmiało pytamy, czego się dowiedziała matka o śmierci morskiej syna.

— W tej waszej książce to dobrze napisane. Dodam jeszcze jeden szczegół. Andrzej postanowił pójść do kajuty. Zawolał „dobranoc” i skierował się ku schodkom. Oficer, współtowarzysz jego, namawiał go do zostania. Noc była piękna. Przyłączyli się do namów inni. Andrzej nawet chciał — lecz się oparł: „Przecież powiedziałem „dobranoc”, nie powisaniem się cofać”. Bo w najmniejszym nawet szczególe strzegł mocy swych słów. I tam, w kajucie, zastał go wybuch miny...

Generał Haller, z misją od którego jechał porucznik Małkowska, przyjął potem żalobą okrytą matką. Serdecznie wspominał pierwszego skauta.

Serdecznie, serdecznie wspominaamy pierwszego skauta. I gdy milknie głos matki jego, przysłuszony smutnem, miłczącym zamysleniem, nie dopominamy się dalszego ciągu. Wodzimy okiem po ścianach. Dawne fotografie. Niektóre, wiszące tu poprzednio, odesłała pani Małkowska na użytek komendy Złotu — widzimy je na wystawie złotowej, w dziele historycznym. Tam dalej akwarella: dobrze uchwycony ruch kurki-kokoszki, dziobiącej ziarno. To druh Andrzej malował. Tam w kuferku jego dawne zeszyty. Otwiewają nas wspomnienia, owiewa smutek. Lecz się otrząsamy. Nie smutkiem, nie żalnością uczcimy pamięć pierwszego Harcerza: wysiłkiem pracy!

Juliusz Dąbrowski.

Rozkaz Komendanta Jubileuszowego Złotu Harcerzy

L. 7 z dnia 10 lipca 1935 roku

ZARZĄDZENIA ORGANIZACYJNE.

Zatwierdzam następujące składy Wydziałów Komendy

Złotu Harcerzy:

a. *Zastępca Komendanta Złotu Harcerzy* — Hm. Władysław Ludwig.

Pomocnicy: hm. Józef Krzemieniowski

hm. Tadeusz Ptaszycki

hm. Jan Marja Wróblewski

hm. Jarosław Zienkiewicz

hm. Roman Kaczarowski

hm. Julian Tysza

Przyboczní: phm. Edward Loth

phm. Zygmunt Rodowicz

Sekretarz — dz. h. Tadeusz Suchocki.

Komendanci Podobozów i ich zastępcy:

Podobóz I hm. Władysław Skłodowski

hm. Henryk Wechsler

Podobóz II hm. Władysław Szczygiel

hm. Tadeusz Wąsowski

Podobóz III hm. Jan Grzbiela

hm. Zygmunt Korek

Podobóz IV hm. Aleksander Szczęściekiewicz

hm. Jeremi W. Śliwiński

Podobóz V hm. Józef Grzesiak Czarny

hm. Kazimierz Wasilewski

Podobóz VI hm. Władysław Oledzi

phm. Stefan Kepczyński

Podobóz VII hm. Tadeusz Borowiecki

hm. Marjan Kwapisiewicz

Podobóz VIII hm. Jan Jasiński

hm. Władysław Sieradzki

hm. Konstanty Zajda

Podobóz dawnych harcerzy — kpt. Berlach Tukalski

b. *Kwatermistrzostwo:*

Kwatermistrz Złotu Harcerzy — hm. Stanisław Lange

Wydział urzędów Złotowych:

Kierownik — hm. Tadeusz Ptaszycki

Współpracownicy — hm. Waclaw Blaszczko

hm. Henryk Stomatello

hm. Zygmunt Wierzbowski

Wydział Komunikacyjny:

Kierownik — hm. Marjan Wierzbiański

Komendant Dworca — hm. Władysław Czarniecki

Szef Auto-Kolumny — Zygmunt Jaroszewicz

Referent Ruchu Towarowego i Osobowego — Zenon

Wiśniewski

Wydział Skarbowy:

Kierownik — hm. Marjan Koczyk

Wydział Handlowy:

Kierownik — hm. Zygmunt Monasterski

Wydział Zwywnościowy:

Kierownik — hm. Marek Świączkowski

Współpracownicy — hm. Leszek Makowski

hm. Antoni Hieble

Skarbnik — phm. Waclaw Przychoździ

Referent Sprzętu Obozowego — phm. Kazimierz

Węgierski

Referent Kwater Publiczności — phm. Stefan

Podgórski

c. *Komisariat Harców:*

Główny Komisarz Harców — hm. Marjan Łowiński

Zastępca Gł. Komisarza Harców — hm. Eugenjusz

Ryszkowski

Komisarz Wystawy Gospodarczej — Andrzej

Łychowski

Kierownik Kancelarii — hm. Józef Medyk

Komisarz Strzelnicy — phm. Tadeusz Kozłowski

Komisarz Harców Wodnych — hm. Ludwik

Kohutek

Komisarz Obozownictwa — hm. Rp. Tadeusz

Marek

Komisarz Techniki — hm. Oskar Zawrocki

Komisarz Pionierki — hm. Jerzy Lis

Komisarz Terenoznawstwa — hm. Witold

Sosnowski

Komisarz Ratownictwa — dr. Tadeusz

Smulikowski

Komisarz Łączności — dz. h. Józef Koziański

Komisarz Biegu Zastępów Starszych — hr. Antoni

Rosental

Komisarz Biegu Zastępów Młodszych — hm. Witold

Marcinkowski

Komisarz Pokazów — hm. Rp. Stanisław Sedlaczek

Komisarz Ognień — hm. Zdzisław Dziekoński

Komisarz Areny — Tadeusz Michniewicz

Komisarz Teatru — phm. Bożusław Jakubowicz

Komisarz Wycieczek — hm. Jerzy Zawodźki

Komisarz wypraw Grupy Spalskiej — phm.

Władysław Magiera

Zastępca Kom. wypraw Grupy Spalskiej —

Kazimierz Ondraczek

Komisarz wypraw Grupy Opoczyńskiej — phm.

Stefan Kepczyński

Zastępca wypraw Grupy Opoczyńskiej — phm.

Mieczysław Łętowski

d. *Komisariat Zagraniczny:*

Komisarz Zagraniczny — hm. Henryk Kapiszewski

Zastępcy — hm. Leon Fus

Bolesław Wierzbiański

Kierownik Działu Drużyn Harcerskich Zagranicz-

nych — hm. Ludwik Bar

Kierownik Działu Drużyn Skautowych — phm.

Ludwik Berezowski

Kierownik Działu Wycieczek — hm. Ludwik

Korzeniowski

Kwatermistrz — phm. Romuald Dyrda

Referent Harców — hm. Zygmunt Mitera

Współpracownicy — dz. h. Jerzy Czarkowski

hm. Józef Kret

hm. Wojciech Niederliński

phm. Jacek Wnęk

e. *Komisariat Prasy i Propagandy:*

Komisarz Prasy i Propagandy — hm. Eugenjusz

Konopacki

Konferent Wydawnictw — hm. Waclaw Błażejewski

Referent Prasy — hm. Jerzy Łaskowski

Referent Radia — phm. Kazimierz Węgierski

Referent Kina i Fotografii — Waclaw Lisiecki

Współpracownicy — dz. h. Tadeusz Bukowski

Antoni Kreczmar

Referent Wystawy — phm. Walery Krasnosielski

współpracownik — Włodzimierz Tetmajer

Kierownik Kancelarii — Jerzy Waldenberg

Przyboczny — phm. Andrzej Tretiak

f. *Komisariat Reprezentacji:*

Komisarz Reprezentacji — hm. Zdzisław

Dziekoński

Zastępca — dz. h. Jerzy Knothe

Współpracownicy — Jerzy Łaskowski

phm. Bohdan Olizar

Wojciech Dłuzewski

Przyboczny — Andrzej Prószyński

g. *Komisariat Łączności:*

Komisarz Łączności — mjr. Jerzy Uszycki

Zastępca Komisarza Łączności — por. Władysław

Manczewicz

Zastępca Komisarza Łączności i Komendant Hufca

Plutonów Łączności — hm. Artur Hirszbandt

Oboźni Hufca Łączności — phm. Jerzy

Nacholiński

phm. Jan Trojak

phm. Stanisław Grycko

h. *Komisariat Bezpieczeństwa:*

Komisarz Bezpieczeństwa — hm. Jerzy

Jarnuszkiewicz

Zastępca Kom. Bezpieczeństwa — hm. Zdzisław

Budecki

Komendant Straży Ogniowej — hm. Waclaw

Prochnau

Komendant Straży Wodnej — Bogdan Baranowski

Kierownik Biura Informacyjnego — hm. Roman

Truszczyński

Kierownik Biura Rzeczy Znalezionej — Roman

Reyman

Komendant Służby Policynjo-Obozowej — phm.

Jan Sadowski

i. *Naczelny Lekarz:* — hm. Dr. Bożuchwał Panas

Zastępca Naczelnego Lekarza — hm. Dr. Zenon

Deka

Komendant Szpitala — dr. Edward Łukaszewicz.

Pierwsze jaskółki z Czechosłowacji

W pełnym gwaru kasynie złotowym siedzi przy śniadaniu siedmiu obokrajowców. Okazuje się, że to kwaterystrze skautów czechosłowackich z 47 drużyny z Pragi. Z nawiązanej rozmowy wynika, że wreszcie po 3-dniowych tarapatach związanych z wizami dostali się do Spawy. Są widocznie ucieczeni, chociaż czują się trochę niewyrażnie. Spawa im się podoba. Jest według nich „krasna”.

— Ilu Was przyjedzie? — pytam.

— Sześciuset. Czteryście skautów i dwieście skautek. W piątek rano przybędą do Spawy własnym pociągiem. Obowiązkiem będziemy na terenie VIII-go podoboju razem z Chorągwią Poznańską.

— A kto przyjedzie z Waszych sążnów?

— Przedwzyskiem przyjedzie przewodniczący Związku „Svazu Junaku Skautu” Dr. Anton Svojsik, prof. Harvat b. przewodniczący Biura Skautów Słowiańskich, komisarze międzynarodowi naszego związku d-howie: Jan No-

vak i inż. Vratislav Zydlicky, naczelniczka skautek d-hna prof. Milcovova i inni.

— Po zlocie w Spale 300 naszych skautów — mówi dalej mój rozmówca — wyjedzie na Hel, gdzie w Jastarni spędzi w obozie resztę wakacji. Chcemy poznać polskie morze...

— A co ciekawego będzie w Waszym obozie? — pytam z myślą o zainteresowaniach miłych czytelników.

— O! Może się coś znajdzie. Wiem, że drużyny Bały (tego wytwórcy butów)

będą miały nowoczesny z elektrycznym oświetleniem, kuchnią benzynową i innymi ekstrawagancjami XX-go wieku... Będzie...

Chciał jeszcze coś mówić, ale nieubлагany kwateryistrz zagraniczników zabrał go do VIII-go podoboju. Towarzyszyć im tam nie mogłem. Zał mi było zostawiać garnurek pełny dobrze słodkiego kakao, który w tej chwili postawiła jedna z druhenek podających w kasynie. Obiecałem odwiedzić naszych gości, gdy zjadą wszyscy.

Harcerze z Danji płyną do Spawy

Nie wiele ich będzie, bo tylko 5 harcerek i 5 harcerzy, ale zato będą naprawdę. Już wyjechali we środę o godz. 13-tej duńskim okrętem „Vistula” z Kopenhagi i przyjadą w czwartek do Gdyni, skąd udadzą się wprost do Spawy. Są to jaskółki harcerstwa polskiego w Danji i trzeba je otoczyć prawdziwie braterską troskliwością.

„Więści Złotowe”

ukazują się na terenie Złotu codziennie koło godziny 11-tej.

Są do nabycia w cenie 5 groszy za egzemplarz u kolporterek i kolporterów na terenie złotu, oraz w dzielnicy handlowej w kioskach „Na Tropie” i Centralnej Komisji Dostaw Harcerskich.

Współpracujcie wszyscy w redagowaniu „Więści Złotowych”! Materiały w formie opowiadań z życia złotowego, wierszy, humoru i t. p. składać można w redakcji „Więści”.

„WIESCI ZLOTOWE” — Wydawca: Komenda Naczelna Jubileuszowego Złotu Harcerstwa Polskiego. Pracą Komitetu Redakcyjnego kieruje hm. Marja Kapiszewska.

Cena egzemplarza — 5 groszy.

Zakłady Drukarskie W. Piokarskiego, Warszawa, Ordynacka 3, tel. 544-99.

Konkurs
1000 zł różnych nagród

1 szta nagroda 300 zł gotówką

2 ga nagroda: ładny piecok
3-6 tej nagr.: 4 duże noże harcerskie
7-50 tej nagr.: po 1 nowoczesnym reflektorze DAIMON-Focus na zmiennej snop światła,

za opisanie najciekawszych i najwybitniejszych przygód z latarką DAIMON. Zależnie od zdolności można dodać i rysunki. Forma nie stanowi — rozchłodzi się tylko o ładną przygodę.

Warunki

1. Treść jasekajbroszki
2. Osoba i podział nagród nastąpi przez Oddział Propagandy Zakładów DAIMON. Decyzja ta jest ostateczna i wykluczaom drogę prawnej.
3. Wzrostkie niefelafale tiewny pefebodak na naszą własność.
4. Utwory do konkursu, należy oddać w wyszczególnionym terminie z podaniem dokładnego adresu nadawcy.
5. Przez nadanie utworu nadawca poddaje się powyższemu warunkowi.

Ostatyczny termin nadsyłania zgłoszeń do konkursu: 15 sierpnia 1933 r.
Adres:

DAIMON

Polska Fabryka Ogniw i Baterij Sp. z o. o.
STAROGARD — POMORZE